

De heer Haverhorst laat zien een door hem ontvangen ruilzending van zeldzame inlandsche vlinders, waaronder: *Hyppa rectilinea* Esp., *Mamestra contigua* Vill, *Ammoconia caecimacula* Schiff, *Biston strataria* Hfn, *Hibernia rupicapra* Schiff, *Phibalapteryx tersata* Schiff, etc.

De heer Wachter geeft rond eenige merkwaardige *Salices*: 1e. Eenige takjes met overgangen van meeldraden tot stampers; 2e. Eenige takjes met vergroende bloemen in de katjes; 3e. Eenige takjes met overgangen van bloem-schubben tot bladen.

Vergadering 27 Maart 1906.

De voorzitter, de heer Haverhorst, opent de vergadering, waarna de heer Lindemans rondgeeft: *Ornithoptera Priamus* L. van Ambon met de var. *Hecuba* Wall. van de Kei-Eilanden.

De heer A. J. Zöllner vertoont eenige kleurvariëteiten van *Gnorimus nobilis* en *Chrysomela varians*.

De heer Jansen bespreekt *Bromus erectus* Huds en *Br. inermis* Leyss met eenige variëteiten.

De heer De Koning doet mededeeling van het eigenaardige geval, dat te Winterswijk een bassin der Duitsche spoor, met water uit den omtrek gevuld, thans geheel andere micro-organismen bevat. Hoofdzakelijk kwam nu voor *Asterionella gracillima* Heib.; benevens *Dinobryon sertularia* en *Richteriella fenestrata*, welke verder in den omtrek zeer waarschijnlijk niet voorkwamen.

De heer Haverhorst stelde, evenals de heer Van der Hoop, eenige interessante plaatwerken ter bezichtiging, en vertoont daarna inlandsche exemplaren van onzen meest variërenden nachtvlinder: *Miana strigilis* L. De voorwerpen dezer soort blijken in grootte, tekening en vooral in kleur (rood, leemkleurig, grijs, zwart) zoozeer uiteen te loopen, dat de niet-entomoloog ze voor geheel verschillende dieren moet houden.

De heer Wachter liet rondgaan ex. van *Polygonum cuspidatum* Zucc. et Sieb. (1905 Monster) en de veel grootere *Pol. Sachalinense* F. Schmidt (1904 Den Haag), bij welke laatste bovendien de bladvoet hartvormig is. Beide soorten zijn hier te lande slechts verwilderd, en komen uit Oost-Azië.

W. H. WACHTER

#### Boekbeoordeeling.

*Ziekten en Beschadigingen der Ooftboomen* door Prof. J. Ritzema Bos. — Toen men mij vroeg een oordeel uit te spreken over bovengenoemd werk, was ik daarvoor wel eenigszins huiverig, daar ik er niet als vakman tegenover stond, 'k durf het evenwel ondernemen als leerling van een tuinbouwcursus. 't Was mij een genoegen, neen een groot genoegen dit keurig verzorgde, rijk geïllustreerde werk te bestudeeren, daar het uitmunt door duidelijke beschrijving en logische volgorde. Ieder, die 't voorbericht leest, begrijpt, wat de schrijver wil en moet, dunkt mij, inzien, dat het van belang is, het werk in zijn geheel te bezitten. (Dit omdat ik onlangs hoorde van iemand, die slechts één deel wilde aanschaffen). In 't voorbericht legt de schrijver n.l. de inrichting van zijn werk uit. 'k Zou dus in zeker opzicht niet beter kunnen doen, dan dat voorbericht in zijn geheel over te nemen, om inhoud en strekking weer te geven. 'k Zal evenwel hier en daar een greep doen en ook wat uitbreiden.

't Eerste deel bevat in zijn eerste hoofdstuk ten eerste eene inleiding, waarin een beknopt overzicht wordt gegeven van den bouw en de levensverrichtingen der boomen; ten tweede wordt 't verschil behandeld tusschen eene levende en eene doode cel en wordt door den schrijver heel mooi duidelijk gemaakt, dat 't begrip ziekte relatief is, door het maken van eene vergelijking tusschen de vruchten van veredelde en wilde appel- en pereboomen.

't Tweede hoofdstuk bevat eene tabel van de hier te lande voorkomende ziekten en beschadigingen der ooftboomen, gerangschikt naar de onderscheiden boomsoorten en wel in dier voege, dat bij iedere boomsoort weer deze ziekteverschijnselen worden opgenoemd naar de organen, waaraan ze zich vertoonen en naar 't uiterlijk voorkomen der kwaal' zegt schrijver en hij geeft dan met een paar voorbeelden aan, hoe die tabel te gebruiken. Deze tabel doet mij zeggen, wat heeft dat een arbeid gekost en wat moet het gemakkelijk vallen de ziekte of beschadiging te determineeren; te meer daar in deel II, III en IV die ziekten nader worden beschreven. Heel juist is het ook, zooals schrijver doet, de ziekten te behandelen die hier nog niet voorkomen, maar allicht naar ons land kunnen worden overgebracht.

Van 't grootste belang is het derde hoofdstuk. Daarin worden algemeene wenken gegeven omtrent de wijze, waarop men ziekten en beschadigingen kan voorkomen en te keer gaan; vooral aan de voorbehoedmiddelen wordt veel zorg gewijd. 'k Zal het niet meer herhalen, maar 'k wil hier nog eens vermelden, hoe de logische volgorde het naslaan en bestu leeren vergemakkelijkt. Bij de bestrijdingsmiddelen vindt men b. v.

1. Verzamelen van schadelijke organismen;
2. lokken van schadelijke dieren naar plaatsen, waar men ze doodt;
3. doden van schadelijke organismen op de plaats, waar ze zich ophouden.

No. 3 is b. v. weer onderverdeeld in:

a. aanwending van stoffen, die de schadelijke organismen doden boven den grond;

b. aanwending van stoffen, die ze doden in den grond.

Bij a, zoowel als bij b worden eerst de toestellen beschreven, die daarbij in gebruik zijn en daarna de middelen, die men kan aanwenden en den tijd, waarop dat gebeuren moet. De bruikbaarheid wordt zeker verhoogd door de recepten voor de bereiding van verschillende van die middelen en de adressen, waar verschillende instrumenten te verkrijgen zijn. Naar dit hoofdstuk wordt telkens verwezen, als in 't vervolg een middel of toestel wordt genoemd.

Hoofdstuk IV behandelt de beschadigingen en ziekten, veroorzaakt door de inwerking van de anorganische natuur.

Deel II bevat de beschrijving van en bestrijdingsmiddelen tegen ziekten en beschadigingen, veroorzaakt door planten en daar de zwammen daaronder een groote rol spelen, is daarover een korte, maar zakelijke behandeling geschreven. De behandeling is dan verder als volgt:

De zwammen worden verdeeld in elke afdeling of onderafdeeling beschreven, wat betreft het uiterlijk, de voortplanting, de aanwezigheid op verschillende boomsoorten en de beschadiging. Van elke soort wordt beschreven:

a. uiterlijk en voortplanting, voor zoover afwijkend van die van de familie;

b. de verschijnselen van de door haar veroorzaakte ziekte;

c. de veroorzaakte schade;

d. de bestrijdingsmiddelen, waarbij weer de aandacht wordt gevestigd op de voorbehoedmiddelen.

't Lijkt mij een voordeel dat b zoo duidelijk is, dat ieder die niet zoozeer op de hoogte is en die door 't gemis van een microscoop a minder goed kan bestudeeren, toch voldoende kan uitmaken, met welke zwam hij te doen heeft.

De mossen en korstmossen en onder de zaadplanten de mistel of vogellijm vinden hier ook nog een bescheiden plaats.

Deel III en IV behandelen de beschadigingen door dieren veroorzaakt. De dieren worden gegroepeerd volgens 't gewone systeem en in die volgorde behandeld. Is eene nauwkeurige beschrijving van 't dier noodig, zooals bijv. bij de insekten, dan gaat die vooraf, daarop volgt de ontwikkelingsgeschiedenis en 't leven van 't dier, waaruit dan tot de schade wordt geconcludeerd. Ten slotte volgen de bestrijdingsmiddelen. Eens kon ik de beschrijving aan de natuur toetsen n.l. bij de bloedluis en 'k vond ze prachtig. De schrijver verwijst in deze beide deeltjes naar 't werkje: „Beginselen der Dierkunde”, ook van zijne hand en mede verschenen in de geïllustreerde Land- en Tuinbouwbibliotheek. Noodig is evenwel 't bezit van dit werkje niet, schoon wel nuttig.

Nu volgt nog eene beschrijving der ziekten en beschadigingen, waarvan de oorzaak tot nu toe onbekend is en wordt het werk besloten met een alphabetisch register, dat het naslaan zeer vergemakkelijkt. Ook in den tekst vindt men aanwijzingen, waar elders in dit werk over hetzelfde onderwerp is geschreven.

'k Hoop, dat velen dit werk zullen gebruiken.

Amsterdam.

J. v. D. WEY.

#### Koekoek.

In de beschrijving over de koekoek in *Het Vogeljaar* las ik niet, dat er wel eens twee koekoekseieren in één nest gevonden werden. Toch heb ik verleden zomer met andere legsels, waarin één koekoeksei voorkwam, ook twee koekoekseieren gevonden in het nest van den boschrietzanger. Daar ik dit in het boek niet vond, en het toch een punt van belang achtte, meld ik het.

Wageningen.

W. LUBBERS.